

Περιφερειακό Κέντρο Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού (ΠΕ.Κ.Ε.Σ) Θεσσαλίας

Οδηγίες για τα Πανελλαδικώς εξεταζόμενα
μαθήματα του τομέα
Γεωπονίας, Τροφίμων και Περιβάλλοντος

Συντονιστής ΕΕ ΠΕ88
Λιάπης Ευθύμιος

Ιανουάριος 2021

Νομοθεσία για Πανελλαδικώς εξεταζόμενα μαθήματα

Ο καθορισμός της εξεταστέας ύλης καθορίστηκε με την **Υ.Α. Φ6/124758/Δ4, ΦΕΚ 4094/23-9-2020** η οποία τροποποιήθηκε τελικά με την **Υ.Α. Φ6/3030/ΓΔ4/12-1-2021, ΦΕΚ 50/13-1-2021**.

«Καθορισμός διδακτέας - εξεταστέας ύλης των Πανελλαδικώς εξεταζόμενων μαθημάτων της Γ΄ τάξης Ημερήσιων και Εσπερινών ΕΠΑ.Λ. και της Δ΄ τάξης των Λυκείων των Ενιαίων Ειδικών Επαγγελματικών Γυμνασίων-Λυκείων (ΕΝ.Ε.Ε.ΓΥ.-Λ.) για το σχολικό έτος 2020-2021».

Ο υποψήφιος του Τομέα Γεωπονίας, Τροφίμων και Περιβάλλοντος στις ειδικότητες:

- ✓ Τεχνικός Φυτικής Παραγωγής
- ✓ Τεχνικός Ζωικής Παραγωγής
- ✓ Τεχνικός Τεχνολογίας Τροφίμων και Ποτών
- ✓ Τεχνικός Ανθοκομίας και Αρχιτεκτονικής Τοπίου

Εξετάζεται στα μαθήματα:

- **Σύγχρονες Γεωργικές Επιχειρήσεις**
- **Αρχές Βιολογικής Γεωργίας**

Νομοθεσία για Πανελλαδικώς εξεταζόμενα μαθήματα

Υ.Α. Αριθμ. Φ.153/40138/Α5 ΦΕΚ 1106/31-3-2020 (Άρθρο 6)

Άρθρο 6

Τρόπος εξέτασης πανελλαδικώς εξεταζομένων μαθημάτων

Για τον τρόπο εξέτασης των πανελλαδικώς εξεταζομένων μαθημάτων ισχύουν τα ακόλουθα:

α. Τα θέματα των πανελλαδικών εξετάσεων λαμβάνονται από την ύλη που ορίζεται ως εξεταστέα για κάθε μάθημα κατά το έτος που γίνονται οι εξετάσεις.

β. Ο τρόπος εξέτασης των πανελλαδικώς εξεταζομένων μαθημάτων ορίζεται λαμβάνοντας υπόψη τα παρακάτω κοινά στοιχεία για τα εξεταζόμενα μαθήματα:

1. Ορίζονται τέσσερα (4) θέματα, κλιμακούμενου βαθμού δυσκολίας.

2. Κάθε ένα από τα τέσσερα (4) θέματα μπορεί να περιλαμβάνει από ένα (1) έως και πέντε (5) ερωτήματα, με δυνατότητα υποερωτημάτων.

3. Η βαθμολογία κατανέμεται κατά 25% σε κάθε ένα από τα τέσσερα (4) θέματα. Σε περίπτωση που ένα θέμα αναλύεται σε περισσότερα από ένα ερωτήματα, η βαθμολογία που προβλέπεται για το θέμα αυτό κατανέμεται ισότιμα στα ερωτήματα ή διαφοροποιείται ανάλογα με το βαθμό δυσκολίας σε κάθε ένα από αυτά, καθορίζεται κατά τη διατύπωση των θεμάτων και ανακοινώνεται στους/στις υποψηφίους/υποψήφιας γραπτώς.

4. Τα θέματα:

- περιέχουν ερωτήματα θεωρίας ή εφαρμογές της θεωρίας ή ασκήσεις ή προβλήματα που ανταποκρίνονται στις δυνατότητες των υποψηφίων και δύνανται να απαντηθούν από τους/τις υποψήφιους/-ες στον χρόνο που ορίζεται για την αξιολόγησή τους,

- δύνανται να είναι ανοιχτού τύπου (ερωτήσεις ανάπτυξης) ή κλειστού τύπου (πολλαπλής επιλογής, αντιστοίχισης, συμπλήρωσης, διάταξης, σωστού -λάθους) ή σύντομης απάντησης,

- διατρέχουν όσο το δυνατόν μεγαλύτερη έκταση της εξεταστέας ύλης και ελέγχουν ευρύ φάσμα διδακτικών στόχων,

- είναι ανάλογα με εκείνα που υπάρχουν στα σχολικά εγχειρίδια και στις διδακτικές οδηγίες του ΥΠ.ΑΙ.Θ. και του Ι.Ε.Π.

5. Τα ερωτήματα είναι διατυπωμένα με τρόπο ώστε να μπορεί να ελέγχονται παράμετροι όπως:

- η αποκτηθείσα γνώση των υποψηφίων.
- η κατοχή και κατανόηση των γνωστικών στοιχείων
- η ικανότητα κριτικής ανάλυσης και σύνθεσης
- η επεξεργασία, η αξιοποίηση και η εφαρμογή των θεωρητικών γνώσεων
- η αξιολόγηση δεδομένων
- η συνδυαστική σκέψη
- ο έλεγχος της ικανότητας των υποψηφίων να χρησιμοποιούν σε συνδυασμό τις γνώσεις και τις δεξιότητες που απέκτησαν κατά την επίλυση ασκήσεων και προβλημάτων για την εξαγωγή ή την παραγωγή συμπερασμάτων.

6. Οι υποψήφιοι/-ες απαντούν υποχρεωτικά σε όλα τα θέματα.

Νομοθεσία για Πανελλαδικώς εξεταζόμενα μαθήματα

Υ.Α. Αριθμ. Φ.153/40138/Α5 ΦΕΚ 1106/31-3-2020

«Πρόσβαση αποφοίτων Επαγγελματικού Λυκείου (ΕΠΑ.Λ.) σε ποσοστά θέσεων... ... και εφεξής».

ενδιαφέρει το άρθρο 6, Β' ΕΝΟΤΗΤΑ: ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑΣ

Ι. Τομέας Γεωπονίας, Τροφίμων και Περιβάλλοντος

1. Οι τίτλοι των πανελλαδικώς εξεταζόμενων μαθημάτων για τις ειδικότητες του Τομέα Γεωπονίας, Τροφίμων και Περιβάλλοντος για όλους/-ες τους/τις υποψήφιους/-ες είναι:

- Σύγχρονες Γεωργικές Επιχειρήσεις
- Αρχές Βιολογικής Γεωργίας

2. Για τα παραπάνω πανελλαδικώς εξεταζόμενα μαθήματα του Τομέα Γεωπονίας, Τροφίμων και Περιβάλλοντος δίνονται στους/στις υποψήφιους/-ες τέσσερα (4) θέματα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις παρ. α' και β' του παρόντος άρθρου. Κάθε θέμα μπορεί να περιλαμβάνει μέχρι τρεις (3) ερωτήσεις. Ειδικότερα:

α. Τα τρία (3) πρώτα θέματα περιέχουν ερωτήματα θεωρίας με τα οποία ελέγχεται η αποκτηθείσα γνώση και η κατανόηση της θεωρίας.

β. Το τέταρτο θέμα περιέχει ερωτήματα εφαρμογής της θεωρίας με τα οποία ελέγχεται η κριτική και συνδυαστική σκέψη των υποψηφίων, καθώς και η ικανότητα εφαρμογής των θεωρητικών γνώσεων που έχουν αποκτήσει.

- ✓ Εξεταστέα ύλη όπως στην **Υ.Α. Φ6/3030/ΓΔ4/12-1-2021,**
ΦΕΚ 50/13-1-2021 (μόνο το θεωρητικό μέρος)

Μάθημα: Σύγχρονες Γεωργικές Επιχειρήσεις

- ✓ Βιβλίο: **Σύγχρονες Γεωργικές Επιχειρήσεις**
(έως 4.4.1. Έννοια - Ορισμός ...σελίδα **115**)

Α.Π.Σ: ΥΑ 74913/Γ2/10-06-2008 (ΦΕΚ τβ' 1257)

Μάθημα: Αρχές Βιολογικής Γεωργίας

- ✓ Βιβλία: **i) Στοιχεία Βιολογικής Γεωργίας**
(έως 8.2 ΣΥΣΚΕΥΑΣΙΑ ...σελίδα **289**)

Α.Π.Σ: ΥΑ Γ2/4219-δ/20-8-1999 (ΦΕΚ τβ' 2323)

ii) Βιολογική Εκτροφή Αγροτικών Ζώων

- (έως 2.3. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΜΕΤΑΤΡΟΠΗΣ ΕΚΤΡΟΦΗΣ ...σελίδα **43**)

Α.Π.Σ: ΥΑ 75012/Γ2/10-6-2008 (ΦΕΚ τβ' 1207)

Σύγχρονες Γεωργικές Επιχειρήσεις

- ✓ Σύνολο σελίδων για εξετάσεις **73** (καθαρές **51-52**)
- ✓ Τέλος Φεβρουαρίου επιθυμητό να βρίσκεται στη **σελίδα 96**
- ✓ Τέλος Μαρτίου - Τέλος της ύλης, **σελίδα 115**.
- ✓ Υπόλοιπο, Απρίλιος – Μάιος επαναλήψεις και διαγωνίσματα προσομοίωσης.

Αρχές Βιολογικής Γεωργίας

- ✓ Σύνολο σελίδων για εξετάσεις **88** (καθαρές **62-63**)
- ✓ Τέλος Φεβρουαρίου – τέλος 1^{ου} βιβλίου Στοιχεία Βιολογικής Γεωργίας, **σελίδα 289**
- ✓ Τέλος Μαρτίου - Τέλος της ύλης, 2^ο βιβλίο **σελίδα 43**
- ✓ Υπόλοιπο, Απρίλιος – Μάιος επαναλήψεις και διαγωνίσματα προσομοίωσης

Σύγχρονες Γεωργικές Επιχειρήσεις

- ✓ Η ύλη εξελίσσεται κανονικά στα περισσότερα σχολεία
- ✓ Πιο μπροστά από όλους βρίσκεται το ΕΠΑΛ που είναι στη σελίδα 117 (τέλος νέας ύλης!!!)
- ✓ Πιο πίσω από όλους βρίσκεται το ΕΠΑΛ που είναι στη σελίδα 58
- ✓ Τα περισσότερα ΕΝΕΕΓΥΛ βρίσκονται κανονικά στην ύλη του βιβλίου

Αρχές Βιολογικής Γεωργίας

- ✓ Η ύλη είναι πολύ μπροστά στα περισσότερα σχολεία
- ✓ Πιο μπροστά από όλους βρίσκεται το ΕΠΑΛ που είναι στη σελίδα 74 !!! του 2^{ου} βιβλίου Βιολογική Εκτροφή Αγροτικών Ζώων
- ✓ Σε πολλά ΕΠΑΛ έχουν τελειώσει το 1^ο βιβλίο Στοιχεία Βιολογικής Γεωργίας στη σελίδα 289
- ✓ Τα περισσότερα ΕΝΕΕΓΥΛ βρίσκονται πίσω στο βιβλίο Στοιχεία Βιολογικής Γεωργίας (πιο πίσω είναι εκείνο που είναι στη σελίδα 88 !!!)

Παρατηρήσεις

- ✓ Παιδαγωγικά δεν είναι σωστό να προπορευόμαστε τόσο μπροστά στην ύλη.
- ✓ Στόχος είναι οι μαθητές να κατανοήσουν και να εμπεδώσουν την ύλη του μαθήματος.
- ✓ Η νέα γνώση δεν κατακτάται εύκολα με την εξ αποστάσεως διδασκαλία - έτσι όπως γίνεται σήμερα (πολύ περισσότερο σε δύσκολες έννοιες).
- ✓ Μην επιτρέπετε στο άγχος που δημιουργεί η κάλυψη της ύλης να καθορίσει τους στόχους σας.
- ✓ Προχωρήστε με **κανονικούς ρυθμούς** για **καλύτερα αποτελέσματα**.

Καταχώρηση ύλης

Η καταχώρηση της ύλης γίνεται με βάση την εγκύκλιο **Φ5/169433/ΓΔ4/14-12-2020**, στις:

- ✓ 16/12/2020,
 - ✓ 27/01/2021,
 - ✓ 24/02/2021,
 - ✓ 24/03/2021 και
 - ✓ 12/05/2021
- Σε κάθε περίπτωση η εξεταστέα - διδακτέα ύλη πρέπει να ολοκληρωθεί
 - Οι σχολικές μονάδες οφείλουν να καταχωρίζουν τη διδακτέα – εξεταστέα ύλη ακόμη και στην περίπτωση που κάποιοι μαθητές τους δεν επιθυμούν να εξεταστούν
 - Όταν ένα μάθημα διδάσκεται με περισσότερα από ένα βιβλία, όταν ολοκληρωθεί η ύλη να σημειώνεται επιπλέον η λέξη «ΤΕΛΟΣ ΒΙΒΛΙΟΥ»

Στατιστικά στοιχεία

ΜΑΘΗΤΙΚΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΕΠΑΛ 2019-20 (34,7% ΕΠΙ ΣΥΝΟΛΟΥ ΜΑΘΗΤΩΝ)

ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΕΠΑΛ	A	20.546	27,6%
	B	29.235	39,3%
	Γ	24.616	33,1%
	Σύνολο	74.397	
ΕΣΠΕΡΙΝΑ ΕΠΑΛ	A	3.106	11,7 %
	B	11.091	41,7 %
	Γ	7.893	29,6%
	Δ	4.534	17,0%
	Σύνολο	26.624	

Στατιστικά στοιχεία

ΜΑΘΗΤΙΚΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΤΟΜΕΑ ΓΕΩΠΟΝΙΑΣ 2019-20

ΤΟΜΕΑΣ	ΜΑΘΗΤΕΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΓΕΩΠΟΝΙΑΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ Ο μόνος τομέας με μείωση -10% από το 2015-16	4794	6,20 %
ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ	ΜΑΘΗΤΕΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΤΕΧΝΙΚΟΣ ΦΥΤΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ	987	2,66 %
ΤΕΧΝΙΚΟΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ	947	2,56 %
ΤΕΧΝΙΚΟΣ ΖΩΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ	85	0,23 %
ΤΕΧΝΙΚΟΣ ΑΝΘΟΚΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ ΤΟΠΙΟΥ	295	0,80 %

Ελάχιστη Βάση Εισαγωγής (ΕΒΕ) 2021

- ✓ Σύμφωνα με το νέο σχέδιο νόμου για την εισαγωγή στην τριτοβάθμια, από το 2021 στα ημερήσια και εσπερινά ΕΠΑΛ υπολογίζεται να εισαχθεί η Ελάχιστη Βάση Εισαγωγής (ΕΒΕ), η οποία διαμορφώνεται ενιαία από τον μέσο όρο των μέσων όρων των βαθμολογικών επιδόσεων όλων των υποψηφίων **ανά ειδικότητα** στα δύο μαθήματα γενικής παιδείας και στα δύο μαθήματα ειδικότητας, ο οποίος πολλαπλασιάζεται με συντελεστή, που αποφασίζεται από τα ιδρύματα εισαγωγής.

$$M.O. = MO_{NE} + MO_{MA} + MO_{ME1} + MO_{ME2}$$

- ✓ Το ΥΠΑΙΘ θα δίνει εύρος για το ποσοστό X% (πχ. 80% έως 120% του M.O.).

Παρατήρηση

- ✓ Οι μαθητές που προετοιμάζονται για τις εξετάσεις δύσκολα καταφέρνουν να αποθηκεύσουν τον όγκο των πληροφοριών και όταν έρθει η ώρα της εξέτασης να τις ανακαλέσουν στη μνήμη τους και να τις χρησιμοποιήσουν με επιτυχία. Η ανάκληση της μνήμης που σχετίζεται με τη γνώση αποδεικνύεται σε ορισμένες περιπτώσεις δυσχερής, κυρίως για τους μαθητές που προετοιμάζονται για τις πανελλήνιες εξετάσεις, δεδομένης της πληθώρας πληροφοριών που δέχονται κατά τη διάρκεια της προετοιμασίας τους.

- ✓ Η διεργασία της μελέτης διευκολύνεται και ο μαθητής απομνημονεύει και ανακαλεί με σχετική ευκολία τις πληροφορίες που λαμβάνει μέσω ειδικών τεχνικών μελέτης, που μπορεί να ακολουθεί στην προσπάθειά του.
- ✓ Οι τεχνικές μελέτης είναι μικρά τρικ που μπορεί να βρει ο εκπαιδευτικός και να κατευθύνει τους μαθητές του.

Αρχές Βιολογικής Γεωργίας

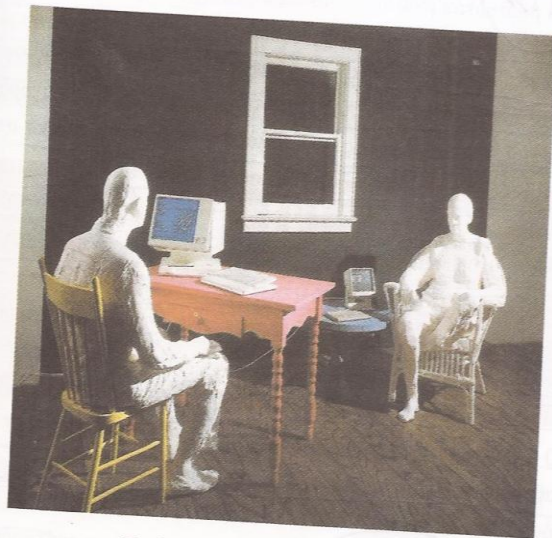
- ✓ Προσοχή στους πίνακες του βιβλίου, όταν δεν εξαιρούνται από την εξεταστέα ύλη πρέπει να διδαχθούν (π.χ. σελ. 23, κτλ. βιβλίο ΒΕΑΖ).
- ✓ Υπάρχουν σχεδιαγράμματα και εικόνες τα οποία είναι εντός της ύλης και χρειάζονται προσοχής π.χ. 2^ο κεφάλαιο βιβλίο ΒΕΑΖ.

✓ Όταν υπάρχουν κουκίδες κάνουμε αρίθμηση. Οι περισσότεροι μαθητές θυμούνται καλύτερα όταν υπάρχει αρίθμηση (1,2,...) παρά τις κουκίδες.

✓ Βάζουμε τίτλους για να θυμούνται καλύτερα το πεδίο που διαβάζουν δηλ. στο παράδειγμα «Συνθήκες ή προϋποθέσεις πλήρως ανταγωνισμού» οι οποίες είναι 5 (αρίθμηση).

Οικονομικές έννοιες για γεωργικές επιχειρήσεις

- Συνθήκες ή προϋποθέσεις πλήρως ανταγωνισμού.
- Υπάρχει μεγάλος αριθμός μικρών αγοραστών και πωλητών στην αγορά, με αποτέλεσμα οι ποσότητες των αγαθών που αγοράζει και πουλάει ο καθένας να είναι ασήμαντες, σε σχέση με το σύνολο, και έτσι να μην μπορούν να επηρεάζουν τη συνολική προσφορά και ζήτηση.
 - Είναι αδιάφορο για τους καταναλωτές από ποιους πωλητές θα αγοράσουν, γιατί όλες οι μονάδες του προϊόντος είναι «ομοιογενείς». Με άλλα λόγια, οι καταναλωτές θεωρούν ότι το προϊόν που αγοράζουν από συγκεκριμένο πωλητή είναι τέλει υποκατάστατο του προϊόντος που πωλούν οι άλλοι πωλητές.
 - Υπάρχει πλήρης πληροφόρηση μεταξύ πωλητών και αγοραστών σχετικά με τις συνθήκες της αγοράς και τις τιμές όλων των άλλων παραγωγών στα διάφορα σημεία της αγοράς (Εικόνα 2.13).
 - Οι αγοραστές έχουν πάντα τη δυνατότητα να αγοράσουν από τους παραγωγούς που, σύμφωνα με τις (πλήρεις) πληροφορίες τους, έχουν τις χαμηλότερες τιμές.
 - Δεν υπάρχουν εμπόδια για την είσοδο νέων αγοραστών και πωλητών στην αγορά ή την έξοδο από την αγορά, τουλάχιστον σε μακροχρόνιο διάστημα.
 - Όταν υπάρχουν οι παραπάνω συνθήκες, όλες οι επιχειρήσεις οδηγούνται στη διαμόρφωση της ίδιας τιμής για το ίδιο προϊόν. Κάθε επιχείρηση που θα προσπαθήσει να περάσει την τιμή πάνω από την τιμή των ανταγωνιστών της θα χάσει τους πελάτες.

Εικόνα 2.13: Στον πλήρη ανταγωνισμό υπάρχει πλήρης πληροφόρηση μεταξύ πωλητών και αγοραστών.

- ✓ Μαθαίνουμε στους μαθητές πως διαβάζεται ένα θεωρητικό μάθημα.
- ✓ Προσπαθήστε να υπογραμμίζεται τις σημαντικές λέξεις ή μέρος των φράσεων που είναι σημαντικά (οι μαθητές τα θυμούνται πιο εύκολα). Εκπαιδεύστε τους να χτίσουν επάνω σ' αυτά.

Η παραγωγή ζωοτροφών για τις βιολογικές εκτροφές γίνεται σύμφωνα με τις αρχές της βιολογικής γεωργίας, η οποία απαγορεύει τη χρήση χημικών ουσιών, όπως λιπάσματα, φυτοφάρμακα, ορμόνες κ.ά. Γι' αυτό οι αποδόσεις των βοσκοτόπων και των καλλιεργούμενων εκτάσεων για καρπούς ή σανούς είναι μικρότερες, οπότε καλύπτονται οι διατροφικές ανάγκες μικρότερου αριθμού ζώων ανά στρέμμα. Ο περιορισμένος αριθμός ζώων ανά στρέμμα και η αποφυγή χρήσης χημικών ουσιών έχουν ως αποτέλεσμα η βιολογική κτηνοτροφία να έχει θετική επίδραση στο περιβάλλον, η οποία αναλύεται στα παρακάτω:

- 1) αποφεύγεται η υπερβολική (ληστική) εκμετάλλευση των φυσικών νομευτικών πόρων, η υπερβόσκηση και η πιθανή διάβρωση του εδάφους,
- 2) επιτυγχάνεται φυσική ανακύκλωση των θρεπτικών συστατικών (ζωοτροφές → ζώο → ζωικά απόβλητα → έδαφος), οπότε διατηρείται η γονιμότητα και η παραγωγικότητα του εδάφους,
- 3) αποφεύγεται η ρύπανση του εδάφους, των υπόγειων και επιφανειακών υδάτων από τη μη χρησιμοποίηση λιπασμάτων και φυτοφαρμάκων,
- 4) μειώνεται η καταναλισκόμενη ενέργεια ανά ζώο ή ανά στρέμμα για παραγωγή ζωοτροφών,
- 5) τα ζώα παρουσιάζουν ελάχιστα προβλήματα υγείας, οπότε δεν απαιτείται εφαρμογή φαρμακευτικής αγωγής.

Από τα παραπάνω διαπιστώνεται ότι τα παραγωγικά συστήματα που εφαρμόζονται στη βιολογική εκτροφή είναι εκτατικά και οι φυλές που ταιριάζουν καλύτερα σε αυτά είναι οι μη βελ-

2019

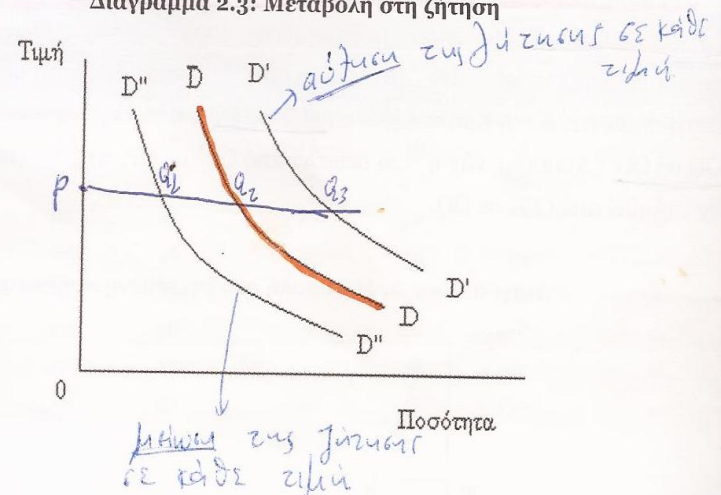
✓ Σημειώνουμε λέξεις κλειδιά παραγράφων όπως «συνθήκες της ζήτησης» ή «παράμετροι ζήτησης» είναι.. οι προτιμήσεις των καταναλωτών, και το διαθέσιμο εισόδημα.

✓ Στα σχήματα μπορούμε να σημειώσουμε την καμπύλη που δείχνει την αύξηση και εκείνη που δείχνει τη μείωση. Ο μαθητής θυμάται καλύτερα το σχήμα παρά αυτά που αναφέρονται στην παράγραφο.

* Αντίθετα με τα παραπάνω, μια μεταβολή στη ζήτηση ενός αγαθού προέρχεται από μεταβολή σε έναν ή περισσότερους από τους παράγοντες που επηρεάζουν τη ζήτηση, εκτός από την τιμή. Μέχρι τώρα έχει υποθεθεί ότι σε κάθε χρονική στιγμή μόνο η τιμή είναι ο παράγοντας που επηρεάζει τη ζήτηση, ενώ όλοι οι άλλοι παράγοντες παραμένουν σταθεροί (αμετάβλητοι). Αυτοί οι «άλλοι» παράγοντες αναφέρονται πολλές φορές και ως «συνθήκες της ζήτησης» ή «παράμετροι της ζήτησης» (ανεξάρτητες μεταβλητές της ζήτησης), όπως π.χ. οι προτιμήσεις των καταναλωτών, το διαθέσιμο εισόδημα κτλ.. Μεταβολή στη ζήτηση γίνεται μόνο αν μεταβληθούν οι συνθήκες της ζήτησης, δηλαδή αν μεταβληθούν μια ή περισσότερες παράμετροι της ζήτησης. Συνεπώς, μεταβολή στη ζήτηση σημαίνει ότι ζητείται μεγαλύτερη ή μικρότερη ποσότητα του αγαθού, σε κάθε τιμή, δηλαδή σημαίνει μετατόπιση της καμπύλης ζήτησης προς τα πάνω και δεξιά (αύξηση της ζήτησης) ή προς τα κάτω και αριστερά (μείωση της ζήτησης).

Στο Διάγραμμα 2.3, η ζήτηση για ένα αγαθό παρουσιάζεται από την καμπύλη DD. Μια μετατόπιση της καμπύλης ζήτησης στη θέση D' D' συμβαίνει, όταν υπάρχει αύξηση στη ζήτηση του αγαθού αυτού, δηλαδή ζητείται μεγαλύτερη ποσότητα προϊόντος, σε κάθε τιμή. Αντίθετα, η καμπύλη D'' D'' είναι μετατόπιση της καμπύλης ζήτησης προς τα κάτω (αριστερά), δηλαδή υπάρχει μείωση στη ζήτηση του αγαθού (μικρότερη ζητούμενη ποσότητα, σε κάθε τιμή).

Διάγραμμα 2.3: Μεταβολή στη ζήτηση

✓ Βάζουμε τίτλους (πλαгиότιτλους) στις παραγράφους που μας δίνουν ορισμούς ή παρουσιάζουν κάποιο – κάποια σημεία ενδιαφέροντος

✓ Αριθμούμε και μέσα στην παράγραφο εάν χρειαστεί π.χ. στη συγκεκριμένη σελίδα οι κίνδυνοι είναι δύο (2). 1 οι καιρικές συνθήκες και 2 οι ασθένειες των φυτών και των ζώων

1.6 Αβεβαιότητα και κίνδυνοι στις γεωργικές δραστηριότητες

Αβεβαιότητα

Οι επιχειρήσεις δημιουργούνται με σκοπό να λειτουργήσουν αρκετά χρόνια. Η **αβεβαιότητα** είναι σύμφυτη με το επιχειρηματικό πνεύμα, γιατί είναι πολύ δύσκολο ή και αδύνατο να προβλεφθούν με ακρίβεια οι συνθήκες που πρόκειται να επικρατήσουν στο μέλλον.

Παραγοντες αβεβαιότητας

Στους παράγοντες που συντελούν στην αβεβαιότητα περιλαμβάνονται οι τιμές των προϊόντων και των πρώτων υλών, το κόστος της εργασίας, οι γενικές οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες (π.χ. τα εισοδήματα), οι προτιμήσεις των καταναλωτών, η εξέλιξη της τεχνολογίας, οι πρωτοβουλίες των ανταγωνιστών κ.ά.

Μισοληψή που επιφέρει τις τιμές

Ιδιαίτερα δύσκολη είναι η πρόβλεψη των τιμών στις οποίες οι επιχειρήσεις πρόκειται να πωλήσουν τα προϊόντα τους στην αγορά. Αυτό συμβαίνει, γιατί οι τιμές αυτές επηρεάζονται από πολλές μεταβλητές, όπως είναι το συνολικό ύψος παραγωγής του συγκεκριμένου προϊόντος, το κόστος παραγωγής του, το ύψος της παραγωγής και οι τιμές συγγενικών προϊόντων, καθώς και οι αλλαγές στις προτιμήσεις των καταναλωτών.

Αν, για παράδειγμα, αυξηθεί ο αριθμός των επιχειρήσεων που παράγουν ένα προϊόν, τότε μπορεί η παραγωγή του να ξεπεράσει το ύψος που επιθυμούν -αλλά και μπορούν- να καταναλώσουν οι αγοραστές του, με αποτέλεσμα να μειωθεί η τιμή του. Στην περίπτωση που η χαμηλή τιμή διατηρηθεί για μεγάλο χρονικό διάστημα, μπορεί να μειωθούν σημαντικά τα έσοδα της επιχείρησης. Αν τα έσοδα αυτά δεν είναι αρκετά, ώστε να καλυφθούν οι δαπάνες της επιχείρησης, υπάρχει κίνδυνος να μην μπορέσει να συνεχίσει τη λειτουργία της. Το ίδιο μπορεί να συμβεί, αν αυξηθούν, πέρα από το αναμενόμενο, οι δαπάνες της επιχείρησης, λόγω π.χ. αύξησης στις τιμές των πρώτων υλών, χωρίς να αυξηθούν παράλληλα και τα έσοδα της επιχείρησης.

Γενικά, μπορεί να επισημανθεί ότι δεν υπάρχει επιχειρηματική δραστηριότητα χωρίς αβεβαιότητα. Οι επιχειρήσεις δέχονται να αντιμετωπίσουν αυτή την αβεβαιότητα, γιατί εκτιμούν ως μεγαλύτερη την πιθανότητα να εισπράξουν κέρδη από τη συγκεκριμένη δραστηριότητά τους. Εκτιμούν, μάλιστα, ότι όσο μεγαλύτερη είναι η αβεβαιότητα, είναι πιθανότερο να επιτύχουν και υψηλότερα κέρδη.

$7 = 2 + 5$
 $4 = 1 + 3$
Από τον 1ο και τον 2ο κίνδυνο

Οι γεωργικές επιχειρήσεις αντιμετωπίζουν ιδιαίτερα αυξημένους κινδύνους, γιατί εκτός από τις πιο πάνω αβεβαιότητες της αγοράς (τιμές πωλούμενων προϊόντων και πρώτων υλών), επηρεάζονται και από άλλους απρόβλεπτους παράγοντες. Οι σπουδαιότεροι τέτοιοι κίνδυνοι είναι οι καιρικές συνθήκες, καθώς και οι ασθένειες των καλλιεργούμενων φυτών και των εκτρεφόμενων ζώων.

καιρικές συνθήκες

Οι καιρικές συνθήκες επηρεάζουν κυρίως τις αποδόσεις των προϊόντων φυτικής παραγωγής, δηλαδή την ποσότητα του προϊόντος που παράγεται ανά στρέμμα χρησιμοποιούμενου εδάφους. Αν οι καιρικές συνθήκες (θερμοκρασία, βροχοπτώσεις κτλ.) είναι

✓ Δείχνουμε με παράδειγμα πως προκύπτει η τιμή της ελαστικότητας της ζήτησης

✓ Βοηθάει το μαθητή να θυμάται το απλό $|e| < 1$ ανελαστική ζήτηση $|e| \geq 1$ ελαστική ζήτηση

Ελαστικότητα της ζήτησης (e) = $\frac{\% \Delta Q_D}{\% \Delta P}$

όπου:

$\% \Delta Q_D$ = ποσοστιαία μεταβολή στη ζητούμενη ποσότητα

$\% \Delta P$ = ποσοστιαία μεταβολή στην τιμή

Τι εκφράζει η ελαστικότητα ζήτησης - τι σημαίνει επιβίωση

Στον Πίνακα 2.2, παρουσιάζονται μερικά παραδείγματα υπολογισμού της ελαστικότητας της ζήτησης (e) ως προς την τιμή.

Πίνακας 2.2: Στοιχεία τιμών και ποσοτήτων για τα προϊόντα Α, Β και Γ και υπολογισμός των ελαστικοτήτων ζήτησης

Προϊόν Α		Προϊόν Β		Προϊόν Γ	
P	Q _D	P	Q _D	P	Q _D
από 8	100	από 10	1.000	από 500	2.500
σε 10	95	σε 9	1.100	σε 400	5.000
$\% \Delta = +2,5$	$\% \Delta = -5$	$\% \Delta = -10$	$\% \Delta = +10$	$\% \Delta = -20$	$\% \Delta = +100$
$e = -0,2$		$e = -1$		$e = -5$	

$e = \frac{-5}{+2,5} = -0,2$

$e = \frac{\% \Delta Q_D}{\% \Delta P} = \frac{+10}{-10} = -1$

$e = \frac{\% \Delta Q_D}{\% \Delta P} = \frac{+100}{-20} = -5$

Η τιμή της ελαστικότητας της ζήτησης έχει αρνητικό πρόσημο, δεδομένου ότι η τιμή και η ζητούμενη ποσότητα κινούνται αντίστροφα.

Όταν η απόλυτη τιμή της ελαστικότητας είναι μικρότερη της μονάδας (προϊόν Α), τότε η ζήτηση λέγεται ότι είναι «ανελαστική», ενώ, όταν είναι ίση ή μεγαλύτερη της μονάδας (προϊόντα Β και Γ), τότε η ζήτηση είναι «ελαστική». Όσο πιο μεγάλη (σε απόλυτες τιμές) είναι η ελαστικότητα, τόσο πιο πολύ «αντιδρά» η ζητούμενη ποσότητα στις μεταβολές της τιμής.

Η ελαστικότητα της ζήτησης παίζει ουσιαστικό ρόλο στη διαμόρφωση των συνολικών εσόδων μιας επιχείρησης, δηλαδή στο πώς μια μεταβολή στην τιμή του προϊόντος επηρεάζει τα συνολικά έσοδα της επιχείρησης. Έτσι, ισχύουν τα εξής (Πίνακας 2.3):

$ e < 1$	- ανελαστική ζήτηση
$ e \geq 1$	- ελαστική ζήτηση

✓ Διορθώνουμε τα λάθη ή δίνουμε τη σωστή διατύπωση.

✓ Επεξηγούμε όπου χρειάζεται - για καλύτερη κατανόηση.

Η μέτρηση της αποδοτικότητας του επενδυμένου κεφαλαίου σε μια γεωργική επιχείρηση έχει ιδιαίτερη σημασία, ως μέτρο σύγκρισης της αποδοτικότητας του συνολικού κεφαλαίου που επενδύεται στην επιχείρηση, σε σχέση με άλλες ομοειδείς επιχειρήσεις, καθώς και ως επιτυγχανόμενο επιτόκιο, σε σχέση με το αντίστοιχο που καταβάλλεται από τις εμπορικές τράπεζες (επιτόκιο καταθέσεων).

6. Πρόσδοδος καθαρής περιουσίας και αποδοτικότητα ιδίου κεφαλαίου.

Η πρόσδοδος καθαρής περιουσίας ή καθαρή πρόσδοδος του ιδίου κεφαλαίου της γεωργικής επιχείρησης υπολογίζεται αφαιρώντας από την καθαρή πρόσδοδο τους καταβαλλόμενους τόκους, δηλαδή τους τόκους του επί πιστώσει ή ξένου κεφαλαίου (συμπεριλαμβανομένου και του καταβαλλομένου ενοικίου του εδάφους):

$$\text{Πρόσδοδος καθαρής περιουσίας} = (\text{Καθαρή πρόσδοδος επιχείρησης}) - (\text{Τόκοι ξένου κεφαλαίου και ενοίκιο ξένου εδάφους})$$

Πίνακας 6.4: Εφαρμογή διπλογραφικής μεθόδου σε στοιχεία γεωργικής επιχείρησης (ποσά σε ευρώ)

Κλάδοι Εκμετάλλευσης	Έσοδα	Κατηγορία Εξόδων	Εξόδα
Σιτάρι	7.000	5.900	+1.100
Βαμβάκι	12.900	10.000	+2.900
Οπωροφόρα	24.900	23.200	+1.700
Αμπέλι	2.900	3.100	-200
Ζώα παραγωγής	26.400	27.700	-1.300
Σύνολο	74.100	69.900	+4.200

Από τη συγκριτική παρουσίαση των παραπάνω φαίνεται η αναλυτικότητα της διπλογραφικής μεθόδου, καθώς και η χρησιμότητά της στη χρηματοοικονομική διοίκηση των επιχειρήσεων.

Στην Ελλάδα το χρησιμοποιούμενο από τις επιχειρήσεις Ενιαίο Γενικό Λογιστικό Σύστημα, όπως και τα αναμενόμενα να εφαρμοσθούν Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, στηρίζονται στη διπλογραφία και βέβαια οι σχετικές καταχωρήσεις γίνονται με τη χρήση Ε/Υ και κατάλληλων λογιστικών εφαρμογών (Εικόνα 6.7).

ΔΙΑΦΟΡΑ
ΕΣΟΔΑ - ΕΞΟΔΑ

✓ Οι μαθητές να γνωρίζουν πως από τον ένα τύπο οδηγούμαστε στον επόμενο, με απλές αντικαταστάσεις, για να τον θυμούνται.

* Το κέρδος, δηλαδή, είναι η αμοιβή του ιδιοκτήτη της επιχείρησης για τις επιτυχείς αποφάσεις που λαμβάνει, όσον αφορά την οργάνωση και διαχείριση της επιχείρησης σε συνθήκες αβεβαιότητας, καθώς και για τον κίνδυνο, που αναλαμβάνει, να χάσει μέρος του κεφαλαίου του, λόγω της επιχειρηματικής δραστηριοποίησής του.

1-1μ* 3) Το ακαθάριστο κέρδος (ή πρόσοδος πάνω από τις μεταβλητές δαπάνες ή μικτό κέρδος) της γεωργικής επιχείρησης υπολογίζεται αφαιρώντας τις μεταβλητές μόνο δαπάνες παραγωγής από την ακαθάριστη πρόσοδο:

$$\#2) \text{ Ακαθάριστο κέρδος} = (\text{Ακαθάριστη πρόσοδος}) - (\text{Μεταβλητές δαπάνες})$$

Από τον τύπο 1) έχω $\text{Κέρδος} = \text{Ακαθ. Προς} - (\text{Εξαθ. Δαπ.} + \text{Μετ. Δαπ.}) \Rightarrow$
 $\Rightarrow \text{Ακαθ. Προς} = \text{Κέρδος} + \text{Εξαθ. Δαπ.} + \text{Μετ. Δαπ.}$

+ Αντικαθιστώ στον τύπο 2 τον Ακαθ. Πρόσοδο και

$$3) \text{ Ακαθάριστο κέρδος} = \text{Σταθερές δαπάνες} + \text{Κέρδος}$$

έχω. $\text{Ακαθ. κέρδος} = \text{Κέρδος} + \text{Εξαθ. Δαπ.} + \text{Μετ. Δαπ.} - \text{Μετ. Δαπ.}$
 $\Rightarrow \text{Ακαθ. κέρδος} = \text{Κέρδος} + \text{Εξαθ. Δαπάνες} \quad (3)$

Το ακαθάριστο κέρδος αντιστοιχεί στις σταθερές δαπάνες παραγωγής και στο τυχόν κέρδος. Αποτελεί, δηλαδή, την πρόσοδο των σταθερών συντελεστών παραγωγής.

→ Κεφάλαιο

* 4. Η καθαρή πρόσοδος (ή πρόσοδος κεφαλαίου) της γεωργικής επιχείρησης είναι το υπόλοιπο που προκύπτει, εάν από την αντίστοιχη ακαθάριστη πρόσοδο αφαιρεθούν όλες οι πραγματοποιούμενες παραγωγικές δαπάνες, μη συμπεριλαμβανομένων των τόκων των χρησιμοποιούμενων κεφαλαίων (ιδιόκτητων και ξένων) και του ενοικίου του εδάφους (ιδιόκτητου και ενοικιαζόμενου). Καθαρή πρόσοδος θεωρείται η πρόσοδος που αντιστοιχεί στο χρησιμοποιούμενο συντελεστή κεφάλαιο, με την ευρύτερη έννοια του όρου (δηλαδή περιλαμβανομένου και του εδάφους στην έννοια του κεφαλαίου). Αποτελεί στην πραγματικότητα την πρόσοδο του κεφαλαίου μιας επιχείρησης. Έτσι,

$$x \text{ Καθαρή Πρόσοδος} = (\text{Ακαθάριστη πρόσοδος}) - (\text{Παραγωγικές δαπάνες} - \text{τόκοι} - \text{ενοίκιο})$$

✓ Σημειώστε δίπλα από κάθε περίπτωση εάν ήταν θέμα πανελληνίων εξετάσεων, ποια χρονιά ήταν και τι είδος ερώτηση ήταν π.χ. Σ – Λ, αντιστοιχίσις, Γ θέμα ή Δ θέμα.

✓ Αυτό βοηθά τον εκπαιδευτικό αλλά και βάζει στο πνεύμα των ερωτήσεων των πανελληνίων τους μαθητές.

3.1 Γενετικό υλικό

Η επιλογή των ζώων είναι θεμελιώδους σημασίας στη βιολογική εκτροφή. Παρότι η χρήση μειωμένων φυλών επιτρέπεται, τα ζώα που θα επιλεγούν πρέπει να είναι τέτοια, ώστε να μπορούν να αντεπεξέλθουν στις απαιτήσεις του συγκεκριμένου τρόπου εκτροφής.

Στη βιολογική εκτροφή προτιμώνται εγχώριες (αυτόχθονες) φυλές ζώων, άριστα προσαρμοσμένες στις τοπικές συνθήκες περιβάλλοντος και εκτροφής (διατήρησης, διατροφής, υγιεινής). Οι φυλές αυτές πρέπει να έχουν σκληρή ιδιοσυστασία, ζωτικότητα, ανθεκτικότητα στις ασθένειες και μικρές, κατά το δυνατόν, απαιτήσεις από πλευράς διατροφής. Οι αυτόχθονες φυλές βοοειδών, αιγοπροβάτων, χοίρων και πτηνών χαρακτηρίζονται από σχετικά μικρότερο σωματικό βάρος και χαμηλότερες αποδόσεις. Για το λόγο αυτό έχουν μικρότερες ανάγκες σε ενέργεια και θρεπτικά συστατικά, οι οποίες μπορούν να ικανοποιηθούν ευκολότερα στις «βιολογικές» εκτροφές. Επιπλέον, οι αυτόχθονες φυλές συνήθως έχουν και λιγότερα προβλήματα υγείας, διότι, εκτός των άλλων, όσο λιγότερο παράγει ένα ζώο τόσο ανθεκτικότερο είναι στις ασθένειες. Τα ζώα αυτά μπορούν να καλύψουν μεγάλο μέρος των διατροφικών τους αναγκών από τη βοσκή και τις τοπικά παραγόμενες ζωοτροφές.

Η παραγωγή ζωοτροφών για τις βιολογικές εκτροφές γίνεται σύμφωνα με τις αρχές της βιολογικής γεωργίας, η οποία απαγορεύει τη χρήση χημικών ουσιών, όπως λιπάσματα, φυτοφάρμακα, ορμόνες κ.ά. Γι' αυτό οι αποδόσεις των βοσκοτόπων και των καλλιεργούμενων εκτάσεων και καρπούς ή σανούς είναι μικρότερες, οπότε καλύπτονται οι διατροφικές ανάγκες μικρότερου αριθμού ζώων ανά στρέμμα. Ο περιορισμένος αριθμός ζώων ανά στρέμμα και η αποφυγή χρήσης χημικών ουσιών έχουν ως αποτέλεσμα η βιολογική κτηνοτροφία να έχει θετική επίδραση στο περιβάλλον, η οποία αναλύεται στα παρακάτω:

- αποφεύγεται η υπερβολική (ληστροική) εκμετάλλευση των φυσικών νομευτικών πόρων, η υπερβόσκηση και η πιθανή διάβρωση του εδάφους,
- επιτυγχάνεται φυσική ανακύκλωση των θρεπτικών συστατικών (ζωοτροφές → ζώο → ζωικά απόβλητα → έδαφος), οπότε διατηρείται η γονιμότητα και η παραγωγικότητα του εδάφους,
- αποφεύγεται η ρύπανση του εδάφους, των υπόγειων και επιφανειακών υδάτων από τη μη χρησιμοποίηση λιπασμάτων και φυτοφαρμάκων,
- μειώνεται η καταναλισκόμενη ενέργεια ανά ζώο ή ανά στρέμμα για παραγωγή ζωοτροφών,
- τα ζώα παρουσιάζουν ελάχιστα προβλήματα υγείας, οπότε δεν απαιτείται εφαρμογή φαρμακευτικής αγωγής.

Από τα παραπάνω διαπιστώνεται ότι τα παραγωγικά συστήματα που εφαρμόζονται στη βιολογική εκτροφή είναι **εκτατικά** και οι φυλές που ταιριάζουν καλύτερα σε αυτά είναι οι μη βελ-

ΘΕΜΑ:

2018

Ασφάλειες
πρηνείς ζώων
για τις οποίες
στη βιολογική
εκτροφή
παρατηρείται
μειωμένη
επιβίωση
φυλάδας.

Δ29)

2019

Ε/Α/Κ - Κε

2019

-
-
- Εξηγούμε τις έννοιες που είναι δύσκολες ή άγνωστες ...
 - ✓ π.χ. **αιιφώρα** είναι σύνθετη λέξη **αιί + φέρω**
αιί σημαίνει **πάντα** επομένως **αιί + φέρω = πάντα φέρω**
αιιφώρα γεωργία είναι η γεωργία που **πάντα φέρει**
 - ✓ π.χ. **εγγειοδιαρθρωτικά προβλήματα** = προβλήματα που έχουν να κάνουν με τη **διάρθρωση της γης**
έγγειος που αναφέρεται στη **γη**.
 - Στο τέλος κάθε κεφαλαίου υποχρεωτικά διαγώνισμα, για να δένουν καλύτερα οι έννοιες που αναφέρονται σε αυτό.
 - Συνδυασμός ερωτήσεων από όλα τα κεφάλαια.
 - Να προσομοιάζουν με εκείνα των Πανελληνίων εξετάσεων

Ερωτήσεις Σωστού - Λάθους

- ✓ Αποφεύγουμε την άρνηση π.χ.

Λάθος: *Δεν αποτελεί την καλύτερη λύση ο συνδυασμός βιολογικής καλλιέργειας για παραγωγή ζωοτροφών και βιολογικής εκτροφής ζώων σε επίπεδο εκμετάλλευσης ή περιοχής ...*

Σωστό: Ο συνδυασμός βιολογικής καλλιέργειας για παραγωγή ζωοτροφών και βιολογικής εκτροφής ζώων σε επίπεδο εκμετάλλευσης ή περιοχής αποτελεί την καλύτερη λύση ...

- ✓ Δεν βάζουμε **όλες** τις ερωτήσεις **σωστές** ή **όλες** τις ερωτήσεις **λάθος**.
- ✓ Δεν βάζουμε ερωτήσεις Σωστού – Λάθους οι οποίες είναι εύκολες ή αυτονόητες όπως:

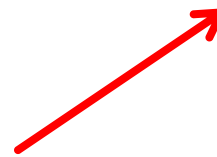
Εύκολη ερώτηση: *Η πώληση των αγροτικών προϊόντων σε ανοιχτές (λαϊκές) αγορές αποτελεί έναν παραδοσιακό τρόπο διάθεσης της γεωργικής παραγωγής στη χώρα μας.*

- ✓ Οι ερωτήσεις Σωστού – Λάθους πρέπει να έχουν και αυτές κάποιο βαθμό δυσκολίας.

Ερωτήσεις Αντιστοίχισης

- ✓ Οι ερωτήσεις αυτού του τύπου πρέπει να είναι καλά σχεδιασμένες.
- ✓ Σημαντικό να αναφέρονται στην **ίδια ενότητα** και να **μην είναι αυτονόητη** η αντιστοίχιση.
- ✓ Πάντα στη **στήλη Β** να **περισσεύει** μια ερώτηση.

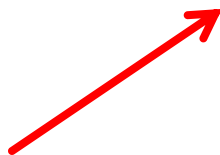
ΣΤΗΛΗ Α	ΣΤΗΛΗ Β
1. Υπηρεσίες	α. Κεφάλαιο
2. Στιγμιαία "ακτινογραφία" της οικονομικής κατάστασης της επιχείρησης	β. Αγροτικός Συνεταιρισμός
3. Συντελεστής παραγωγής	γ. Αγροτουρισμός
4. Καταστατικό	δ. Ακαθάριστο κέρδος
5. Σταθερές δαπάνες + κέρδος	ε. Κατεψυγμένο λαχανικό
	στ. Ισολογισμός

Λάθος

Μονάδες 10

ΣΤΗΛΗ Α	ΣΤΗΛΗ Β
1. Ρευστότητα	α. Πρόσοδος καθαρής περιουσίας + αμοιβή οικογενειακής εργασίας
2. Γεωργικό οικογενειακό εισόδημα	β. Σταθερές δαπάνες + κέρδος
3. Ακαθάριστο κέρδος	γ. Κέρδος + Αποσβέσεις
4. Πρόσοδος καθαρής περιουσίας	δ. $\frac{\text{Πρόσοδος καθαρής περιουσίας}}{\text{Μέσο επενδυμένο ίδιο κεφάλαιο}} \times 100$
5. Αποδοτικότητα ιδίου κεφαλαίου	ε. Τόκοι + ενοίκιο
	στ. (Καθαρή πρόσοδος επιχείρησης) - (Τόκοι ξένου κεφαλαίου και ενοίκιο ξένου εδάφους)

Σωστό

Μονάδες 10

Ερωτήσεις ανάπτυξης

✓ Προσέχουμε τη διατύπωση των ερωτήσεων (όταν δεν υπάρχει στάνταρ απάντηση ή υπάρχουν και άλλες απαντήσεις) π.χ. στη διπλανή σελίδα του βιβλίου δεν ρωτάμε

✓ Ποια είναι τα κοινωνικά προβλήματα της Ελληνικής γεωργίας;

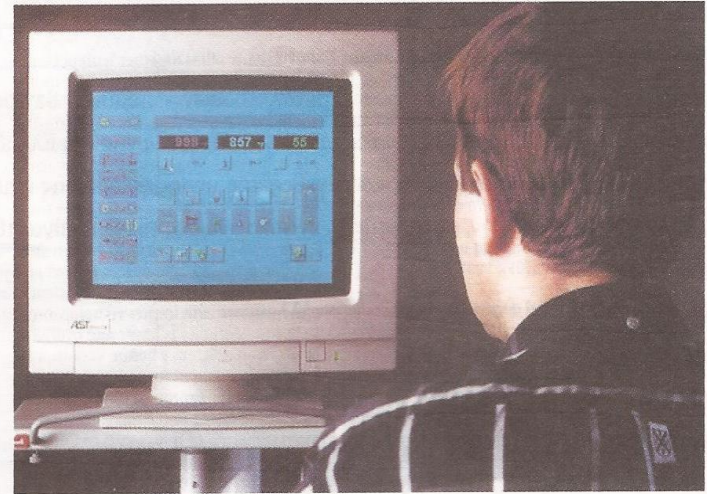
αλλά θέτουμε την ερώτηση ως εξής:

✓ Να αναφέρετε δύο από τα κοινωνικά προβλήματα της Ελληνικής γεωργίας.

3. Προβλήματα τεχνολογικά

Τα προβλήματα αυτά αφορούν θέματα οικονομικής αξιοποίησης της σύγχρονης τεχνολογίας, επηρεάζοντας τελικά τη σύνθεση των κλάδων παραγωγής και επομένως το σχέδιο της γεωργικής εκμετάλλευσης και το τελικό οικονομικό αποτέλεσμα.

Στην Ελλάδα, γίνεται εκτεταμένη χρήση του μηχανολογικού εξοπλισμού, αλλά ένα μέρος του θεωρείται τεχνολογικά ξεπερασμένο.

Εικόνα 1.8: Η εφαρμογή νέων τεχνολογιών στη γεωργική πρακτική είναι οικονομικά συμφέρουσα στις σύγχρονες γεωργικές επιχειρήσεις.

4. Προβλήματα κοινωνικά

Στα κοινωνικά προβλήματα περιλαμβάνονται:

- Η ηλικιακή σύνθεση των Ελλήνων αρχηγών των παραδοσιακών γεωργικών επιχειρήσεων και εκμεταλλεύσεων - οι περισσότεροι από αυτούς είναι ηλικίας μεγαλύτερης των 55 ετών και μόνο ελάχιστοι (7%) έχουν ηλικία μέχρι 35 ετών - και
- Το χαμηλό εκπαιδευτικό και γενικά μορφωτικό επίπεδο των Ελλήνων αρχηγών - γεωργών, όπως και το χαμηλό επίπεδο επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης τους.

άλλο παράδειγμα ερώτησης ανάπτυξης

Λανθασμένη διατύπωση

- ✓ Με ποιες μορφές εμφανίζεται η γεωργική επιχειρηματικότητα στον αγροτικό χώρο;

Σωστή διατύπωση (όπως διατυπώνεται στο βιβλίο)

- ✓ Με ποιες μορφές, κυρίως, εμφανίζεται η γεωργική επιχειρηματικότητα στον αγροτικό χώρο;

Διάρθρωση ερωτήσεων

Τα θέματα στις πανελλήνιες είναι **τέσσερα** (κλιμακούμενης δυσκολίας)

ΘΕΜΑ Α

- ✓ περιλαμβάνει ερωτήσεις Σωστού – Λάθους, Αντιστοίχισης, Κενού, Πολλαπλής επιλογής και είναι συνήθως το πιο εύκολο. Μπορεί να περιλαμβάνει έως τρεις διαφορετικού τύπου ερωτήσεων Α1, Α2, Α3. (25 Μονάδες)

ΘΕΜΑ Β

- ✓ περιλαμβάνει ερωτήσεις ανάπτυξης και μπορεί να έχει δύο ή και τρία επιμέρους ερωτήματα Β1, Β2, Β3, αυτά μπορούν να έχουν και υποερωτήματα. (25 Μονάδες)

ΘΕΜΑ Γ

- ✓ περιλαμβάνει και αυτό ερωτήσεις ανάπτυξης και μπορεί να έχει δύο ή και τρία επιμέρους ερωτήματα Γ1, Γ2, Γ3, αυτά μπορούν να έχουν και υποερωτήματα. Είναι αυξημένης δυσκολίας σε σχέση με τα προηγούμενα. (25 Μονάδες)

Ερωτήσεις Δ ΘΕΜΑΤΟΣ

ΘΕΜΑ Δ

- ✓ Είναι το πιο δύσκολο θέμα.
- ✓ Χωρίζεται σε ερωτήματα (τα τελευταία χρόνια συνήθως σε 2).
- ✓ Δεν μπαίνουν ερωτήσεις Σωστού – Λάθους, Πολλαπλής επιλογής, Αντιστοίχισης, Ανάπτυξης που στοχεύουν στην απλή αποστήθιση.
- ✓ Στο Δ θέμα ελέγχεται η κριτική και συνδυαστική σκέψη των υποψηφίων και η ικανότητα εφαρμογής των θεωρητικών γνώσεων που έχει αποκτήσει ...
- ✓ Στις εξετάσεις των τελευταίων ετών τα θέματα είναι αυξημένης δυσκολίας.

✓ Προσοχή...

Όλες οι ερωτήσεις πρέπει να γράφουν το σύνολο των μονάδων που παίρνουν (ενδιάμεσα και στο τέλος).
Όπως στο διπλανό παράδειγμα.

B2. Να αναφέρετε, ονομαστικά, τις κατηγορίες στις οποίες διακρίνονται τα γεωργικά προϊόντα ως προς τον φορέα μεταποίησής τους.

Μονάδες 6

B3. α. Τι είναι η συνεταιριστική μερίδα (μον. 2);
β. Πού ορίζεται το ύψος της συνεταιριστικής μερίδας (μον. 1) και ποιοι παράγοντες το καθορίζουν (μον. 2);
γ. Ποιο όργανο διοίκησης του αγροτικού συνεταιρισμού αποφασίζει για τη μεταβολή της αξίας της συνεταιριστικής μερίδας; (μον. 2)

Μονάδες 7

ΘΕΜΑ Γ

Γ1. Πώς διακρίνονται οι συντελεστές παραγωγής ανάλογα με το βαθμό χρησιμοποίησής τους (μον. 6); Να αναφέρετε ένα (1) παράδειγμα σε κάθε περίπτωση. (μον. 3)

Μονάδες 9

Γ2. Τι ορίζεται ως διευθυντική εργασία ή διεύθυνση (management) της επιχείρησης (μον. 4); Ποιος παρέχει τη διευθυντική εργασία σε μικρού μεγέθους γεωργικές επιχειρήσεις (μον. 2) και ποιος σε μεγάλες γεωργικές επιχειρήσεις (μον. 2);

Μονάδες 8

Γ3. Οι καταναλωτές έχουν ως σκοπό να μεγιστοποιούν τη συνολική χρησιμότητα αγαθών. Να περιγράψετε πότε επιτυγχάνεται ο άριστος συνδυασμός (ισορροπία του καταναλωτή) μεταξύ δύο αγαθών Α και Β (μον. 4). Ποια σχέση ισχύει, όταν συμβαίνει αυτό (μον. 4);

Μονάδες 8

Στα διαγωνίσματα
να αποφεύγονται
τα εύκολα (για
εκπαιδευτικό και
μαθητές) θέματα.

Θέμα 3°

3.1 Να αναφέρετε, ονομαστικά, τα βασικά και κύρια λογιστικά βιβλία και να περιγράψετε ένα απ' αυτά. (15μονάδες)

3.2 Τι ονομάζουμε απογραφή περιουσιακών στοιχείων της επιχείρησης; (10μονάδες)

Θέμα 4°

4.1 Να αναφέρεται ονομαστικά τις μορφές αγοράς (4 μονάδες). Ποιες από αυτές ονομάζονται «ατελείς» αγορές και γιατί (6 μονάδες). (10μονάδες)

4.2 Ποιες δαπάνες ονομάζονται παραγωγικές δαπάνες και ποιες είναι οι βασικές κατηγορίες των παραγωγικών δαπανών; (15μονάδες)

Θέμα 2°

Να απαντήσετε στις παρακάτω ερωτήσεις χρησιμοποιώντας το γράμμα Σ για τις σωστές απαντήσεις και το γράμμα Λ για τις λάθος απαντήσεις:

(26 μονάδες)

- 1) Ισολογισμός είναι η στιγμιαία «ακτινογραφία» της οικονομικής κατάστασης της επιχείρησης, αφού σ' αυτόν εμφανίζονται τα περιουσιακά της στοιχεία, σε είδος και χρηματική αξία, καθώς και οι πηγές χρηματοδότησής της σε ορισμένη χρονική στιγμή.
- 2) Στο βιβλίο Ταμείου καταγράφεται η κίνηση των προμηθειών και των πρώτων υλών που διακινούνται μέσω της αποθήκης.
- 3) Το Ημερολόγιο διασυνδέεται λογιστικά και με τις καταχωρήσεις που γίνονται στα άλλα τηρούμενα λογιστικά βιβλία, δηλαδή το Καθολικό, την Αποθήκη και το Ταμείο.
- 4) Στο βιβλίο αποθήκης καταχωρούνται, με χρονολογική σειρά, οι εισπράξεις και οι πληρωμές της επιχείρησης.
- 5) Το βιβλίο Καθολικό είναι χωρισμένο σε λογαριασμούς, ώστε να μεταφέρονται σ' αυτούς όλες οι εγγραφές του Ημερολογίου.
- 6) Καθαρή περιουσία = Ενεργητικό + Υποχρεώσεις.
- 7) Ο Ισολογισμός μιας επιχείρησης απεικονίζεται ως πίνακας με τυποποιημένη μορφή «Τ».
- 8) Ισολογισμός = Ενεργητικό - Υποχρεώσεις.
- 9) Με βάση το χρόνο σύνταξης του ισολογισμού και τον επιδιωκόμενο σκοπό, ο ισολογισμός μπορεί να διακριθεί σε αρχικό και ετήσιο.
- 10) Μεταβολή στη ζήτηση ενός αγαθού προέρχεται από μεταβολή σε έναν από τους παράγοντες που επηρεάζουν τη ζήτηση ΕΚΤΟΣ από την τιμή.
- 11) Μεταβολή στη ζητούμενη ποσότητα ενός αγαθού ΠΑΝΤΑ προέρχεται από μεταβολή στην τιμή του.
- 12) Μια μονοπωλιακή επιχείρηση δέχεται ότι η τιμή της αγοράς είναι πέρα από τον έλεγχό της.
- 13) Στον μονοπωλιακό ανταγωνισμό υπάρχουν εμπόδια στην είσοδο νέων επιχειρήσεων στον κλάδο.

Θέματα Σύγχρονες Γεωργικές Επιχειρήσεις

Σεπτέμβριος 2020

ΘΕΜΑ Δ

Δ1. Μία γεωργική επιχείρηση παράγει μήλα και τα διαθέτει στην τοπική αγορά. Στην ίδια αγορά διακινούνται και ποσότητες αχλαδιών (υποκατάστατο προϊόν του μήλου).

α. Τις επόμενες ημέρες παρατηρείται μεγάλη αύξηση στην τιμή των αχλαδιών (χωρίς να υπάρχουν άλλες μεταβολές στην αγορά). Τι αναμένεται να συμβεί στην ζητούμενη ποσότητα των μήλων (μον. 2) και γιατί (μον. 4);

β. Να αναφέρετε το μέγεθος που μετρά την αντίδραση της ζητούμενης ποσότητας ενός αγαθού στη μεταβολή της τιμής ενός άλλου αγαθού (μον. 1).

γ) Η συγκεκριμένη γεωργική επιχείρηση μεταξύ άλλων έχει στην κατοχή της τα παρακάτω κεφαλαιουχικά αγαθά:

1. 80 στρέμματα μηλιές.
2. Τα μήλα δεν έχουν ωριμάσει και δεν έχουν συγκομιστεί.
3. 2.000 κιβώτια συγκομιδής
4. 2 τόνους αζωτούχα λιπάσματα
5. 2 αποθήκες ψυγεία
6. 2 φορητά ψυγεία

Να κατατάξετε τα παραπάνω κεφαλαιουχικά αγαθά στις ακόλουθες κατηγορίες:

- i. Μόνιμο ή πάγιο ή κτηματικό κεφάλαιο
- ii. Ημιμόνιμο ή ημιπάγιο κεφάλαιο
- iii. Κυκλοφοριακό ή αναλώσιμο κεφάλαιο

(μον. 6)

Μονάδες 13

Δ2. Είστε μέλος ενός αγροτικού συνεταιρισμού που παράγει, επεξεργάζεται και διακινεί βιολογικό γάλα και χρησιμοποιεί βιολογικές ζωοτροφές.

α. Αν αυξηθούν οι τιμές των βιολογικών ζωοτροφών που χρησιμοποιεί ο συνεταιρισμός, να εξηγήσετε τι θα συμβεί με το επίπεδο παραγωγής (προσφορά βιολογικού γάλακτος) εφόσον οι άλλοι παράγοντες παραμένουν αμετάβλητοι (μον. 4).

β. Τι προβλέπεται να συμβεί στο επίπεδο παραγωγής του βιολογικού γάλακτος που παράγει ο συνεταιρισμός στην περίπτωση που μειωθεί η έμμεση φορολογία (μικρότερος συντελεστής ΦΠΑ) για το προϊόν αυτό. Να τεκμηριώσετε την άποψή σας (μον. 3).

γ. Θέλετε να συμμετέχετε ως μέλος στο Διοικητικό Συμβούλιο (Δ.Σ.) του συνεταιρισμού αυτού. Με ποια τυπική διαδικασία θα αναδειχθείτε στη θέση αυτή (μον. 2); Πώς ορίζεται ο αριθμός των μελών του Δ.Σ. (μον. 1); Να αναφέρετε τους δύο (2) περιορισμούς που υπάρχουν ως προς τον αριθμό των μελών του Δ.Σ. (μον. 2).

Μονάδες 12

Θέματα Αρχές Βιολογικής Γεωργίας

Ιούνιος 2020

ΘΕΜΑ Δ

Δ1. Ένας παραγωγός έχει δενδρώδεις καλλιέργειες, σε πλήρη ανάπτυξη, και βοοειδή. Θέλει να αναπληρώσει το άζωτο που απομακρύνθηκε σαν φυτική μάζα από το χωράφι του. Έχει στη διάθεσή του τα παρακάτω υλικά: νιτρική αμμωνία, νωπή κοπριά βοοειδών και φυτικά υπολείμματα που προέρχονται από υγιή φυτά.

- α) Ποιο από αυτά τα υλικά θα επιλέξει ο παραγωγός να ενσωματώσει στο έδαφος, έτσι ώστε ο τρόπος εμπλουτισμού του εδάφους σε άζωτο να είναι ο κατάλληλος και να ανταποκρίνεται στην ολιστική προσέγγιση της γεωργικής πράξης (μον. 2);
- β) Να αναφέρετε από έναν λόγο για τον οποίο θα αποκλείσει καθένα από τα άλλα δύο υλικά (μον. 2).
- γ) Για ποιους λόγους ο τρόπος που επέλεξε ανταποκρίνεται στην ολιστική προσέγγιση της γεωργικής πράξης (μον. 4);
- δ) Θέλοντας ο παραγωγός να αντιμετωπίσει τα αγριόχορτα στις καλλιέργειες του με βιολογικό τρόπο, πώς μπορεί να χρησιμοποιήσει τα βοοειδή του (μον. 2); Να αναφέρετε άλλο ένα βιολογικό μέσο άμεσης αντιμετώπισης αγριόχορτων (μον. 1).

Μονάδες 11

Δ2. Έχετε έναν βιοκαλλιεργούμενο αμπελώνα, εγκατεστημένο σε πλαγιά, όπου υπάρχει αρκετή εδαφική υγρασία όλο τον χρόνο.

- α) Κάθε πότε μπορείτε να εφαρμόζετε χλωρή λίπανση (μον. 2);
- β) Να αναφέρετε δύο αζωτοδεσμευτικά φυτά που μπορείτε να χρησιμοποιήσετε στη χλωρή λίπανση (μον. 2).
- γ) Πότε θα ενσωματώσετε στο έδαφος τα φυτά της χλωρής λίπανσης (μον. 2);
- δ) Με ποιον τρόπο μπορείτε να χρησιμοποιήσετε τη χλωρή λίπανση για την αντιμετώπιση των ζιζανίων (αγριόχορτων) που υπάρχουν στον αμπελώνα σας (μον. 4); Να αναφέρετε ένα πλεονέκτημα του τρόπου που χρησιμοποιήσατε και αφορά συγκεκριμένα τον αμπελώνα σας (μον. 2).
- ε) Να ονομάσετε ένα μηχανικό μέσο προστασίας του αμπελώνα από πουλιά και ένα βιολογικό μέσο αντιμετώπισης της ευδεμίδας του αμπελιού (μον. 2).

Μονάδες 14

ΘΕΜΑ Δ

Δ1. Είστε νέος αγρότης και ξεκινάτε μια βιολογική καλλιέργεια τομάτας.

- α) Πότε ένα έδαφος έχει ισορροπημένη χημική σύσταση (μον. 1) και πώς αυτή διαπιστώνεται; (μον. 1)
- β) Διαπιστώσατε ότι το έδαφός σας είναι φτωχό σε γονιμότητα. Ποιες επεμβάσεις θα κάνετε για το χτίσιμο της γονιμότητας του εδάφους σας; (μον. 6)
- γ) Κατά την ανάπτυξη των φυτών, παρατηρήσατε μωβ χρωματισμό στο κάτω μέρος των φύλλων της τομάτας καθώς και περιφερειακό κιτρίνισμα των φύλλων. Πού οφείλονται αυτά τα προβλήματα; (μον. 2)

Μονάδες 10

Δ2. Είστε καλλιεργητής ετήσιων βιολογικών σιτηρών μεγάλης έκτασης.

- α) Με ποια κριτήρια θα διαλέγατε σπόρους και ποικιλίες προκειμένου να προλάβετε ασθένειες στα φυτά; (μον. 4)
- β) Προκειμένου να βελτιώσετε και να διατηρήσετε τη γονιμότητα των εδαφών σας μεταξύ των δύο τρόπων, τις χρήσεις κομπόστ και της εφαρμογής αμειψισποράς, ποιον θα επιλέγατε και γιατί και ποιον θα απορρίπτατε και γιατί; (μον. 5). Ποια τα αναμενόμενα αποτελέσματα της επιλογής σας; (μον. 4).

γ) Στην περιοχή σας επειδή βρέχει συχνά, έχουν εντοπιστεί προβλήματα ασθενειών των σιτηρών. Ποια πυκνότητα σποράς θα επιλέγατε και γιατί; (μον. 2)

Μονάδες 15

Επαναληπτικές
2019

ΣΓΕ →

←
Αρχές
Βιολογικής
Γεωργίας

ΘΕΜΑ Δ

Δ1. Είστε εκτιμητής περιουσιακών στοιχείων γεωργικών επιχειρήσεων. Καλείστε να εκτιμήσετε τα περιουσιακά στοιχεία μιας μεγάλου μεγέθους γεωργικής επιχείρησης, της οποίας η κύρια καλλιέργεια είναι οι πολυτεείς φυτείες που δεν βρίσκονται σε πλήρη παραγωγική ανάπτυξη.

- α. Να ονομάσετε (μον. 2) και να περιγράψετε (μον. 3) τη μέθοδο εκτίμησης που θα χρησιμοποιήσετε, με δεδομένο ότι δεν υπάρχει οικονομική σταθερότητα.
- β. Τι επιπλέον πρέπει να συνυπολογίσετε στη συγκεκριμένη μέθοδο εκτίμησης; (μον. 4)
- γ. Η παραπάνω επιχείρηση χρησιμοποιεί μόνιμους και εποχικούς εργάτες και δανεικά κεφάλαια. Ποιοι είναι οι οικονομικοί δείκτες που ενδιαφέρουν περισσότερο τη συγκεκριμένη επιχείρηση; (μον. 4)

Μονάδες 13

Δ2. Μια γεωργική επιχείρηση εκτρέφει κοτόπουλα κρεατοπαραγωγής από το 2003. Η ίδια διαθέτει σφαγεία, τυποποιεί και συσκευάζει τα τελικά της προϊόντα.

- α. Σε ποιους τομείς παραγωγής δραστηριοποιείται η συγκεκριμένη επιχείρηση; (μον. 2) Λαμβάνοντας υπόψη την απάντησή σας, να χαρακτηρίσετε την επιχείρηση αυτή. (μον. 1)
- β. Στον ισολογισμό της επιχείρησης, που έγινε στις 31/12/2008 (τέλος λογιστικής χρήσης), η επιχείρηση είχε σύνολο ενεργητικού 500.000 ευρώ. Ποιο είναι το σύνολο παθητικού της επιχείρησης (μον. 1); Πώς διακρίνεται ο ισολογισμός αυτός με βάση τον χρόνο σύνταξής του (μον. 1) και ποιο σκοπό έχει αυτός (μον. 3);
- γ. Πώς μπορεί ένας υποψήφιος αγοραστής της επιχείρησης να ελέγξει τη συνολική πορεία της (ανοδική ή καθοδική) (μον. 2) και πώς μπορεί να βγάλει χρήσιμα συμπεράσματα για τις μελλοντικές προοπτικές της (μον. 2);

Χρήσιμες συμβουλές...

- ✓ Φτιάχνουμε ολοκληρωμένα «**διαγωνίσματα προσομοίωσης Πανελληνίων**» πριν τις εξετάσεις και φροντίζουμε κατά τη διάρκεια των διαγωνισμάτων να ακολουθούμε τη μορφή και τον τύπο των ερωτήσεων των πανελληνίων.
- ✓ Καλό είναι τα πανελλαδικώς εξεταζόμενα μαθήματα να γίνονται στις **πρώτες ώρες** του ωρολογίου προγράμματος και εννοείται **όχι όλες μαζί**.

Χρήσιμες συμβουλές...

- ✓ Η ύλη είναι από το πρώτο γράμμα έως την τελευταία τελεία της καθοριζόμενης από το Υ.ΠΑΙ.Θ. ύλης.
- ✓ **Δεν υπάρχουν sos θέματα.**
- ✓ Οι ερωτήσεις πρέπει να είναι **διαβαθμισμένης δυσκολίας.**
- ✓ **Όλες οι ερωτήσεις πρέπει να υπάρχουν στο βιβλίο.**
- ✓ Γίνεται δεκτή οποιαδήποτε τεκμηριωμένη απάντηση.

**Ευχαριστώ
για την προσοχή σας...**

